

JEDNIČKA

... nejstarší, a přece mladá

Granty – dodržovat pravidla poskytovatelů se vyplácí!

Vedle výuky je nedílnou součástí naší fakulty vědecko-výzkumná činnost, jež nás řadí v celosvětovém měřítku k velmi respektovaným pracovištím. Věda a výzkum se však neobejdou bez adekvátního financování – ať už institucionálního, které je založeno na dosavadním vědeckém výkonu, tak i účelového. Tím je grantová podpora jednotlivých projektů z národních i zahraničních zdrojů.

Naprostou zásadním předpokladem pro maximální úspěšnost naší fakulty v „boji“ o tyto finanční prostředky jsou především velmi kvalitně zpracované žádosti o projekty – a to s respektováním všech (!) pravidel tuzemských i zahraničních poskytovatelů. Navrhovatelé projektů mají stanoven nejen termín pro odevzdání návrhů k odsouhlasení Etickou a Odbornou komisí, ale také

termín pro kontrolu žádostí na Grantovém oddělení, určený vedením fakulty. Jde zpravidla o 1 týden před jejich odevzdáním poskytovatelům (většina vyhlášených veřejných soutěží je otevřena 6 týdnů, někdy i více).

Někteří navrhovatelé však mají dojem, že takto stanovený termín je pro ně příliš „tvrdý“ a že mají na zpracování návrhu málo času. Ano, můžeme s nimi souhlasit, ale jen tehdy, pokud by byly všechny žádosti odevzdávané ke konečné kontrole úplné, s předchozí konzultací, dopracováním a opravami. Praxe je ale naprosto odlišná. Velká část žádostí je administrativně chyběně zpracovaná, mnohdy s nerespektováním zadávací dokumentace pro příslušný typ projektu. Pracovníci Grantového i Personálního oddělení mají tedy velmi málo času na následně nutné konzultace a odstranění chyb. ▶

UK AKTUÁLNĚ ↗

Vzpomínání na Radima Palouše, emeritního rektora UK

Věda nemusí být nudná. V Dejvicích si to vyzkoušeli malí i velcí

Univerzita Karlova slavila výročí Jana Husa

Tisková konference k vyhlášení soutěže o návrh Kampusu Albertov – Biocentrum, Globcentrum

↗ OBSAH

BIOCEV

JEDNIČKA a zahraničí

JEDNIČKA aktuálně

Everything will be ok
in the end...

Co pro mě znamená
JEDNIČKA

Doc. MUDr. Zdeňka Límanová, CSc.,

Hyde park

Názory? Zkušenosti? Fakta či
domněnky?

Na Fyziologickém
ústavu ožívají figuríny

Ani tak velká zima
a tma na tom severu
nebyla...

Vladimír Vondráček,
psychiatr se smyslem
pro humor

JEDNIČKA
objektivem

► **K vyřazení stačí třeba jen špatné písmo**
V žádosti se totiž kontrolují nejen ekonomické části, ale i velikost písma ve všech životopisech a v jednotlivých částech, veškeré přílohy, zjišťují se informace k dříve řešeným grantům atd. Pokud je 1. LF UK hlavním řešitelem podávaného projektu, musí se vše zkontrolovat také u spoluřešitelů. Pracovní nasazení Grantového i Personálního oddělení je tedy enormní – během jednoho týdne musí být zpracováno a připraveno k odeslání cca 50 žádostí. Při nedodržení zadávací dokumentace, a to i v případě jediné chyby (např. nedodržení velikosti písma), je návrh projektu vyřazen ze soutěže. Společným cílem vedení fakulty, navrhovatelů i pracovníků Grantového a Personálního oddělení je získání co největšího počtu grantových projektů s příslušnými finančními prostředky. Naší snahou je předkládat projekty, které nebudou vinou administrativních příčin vyřazovány již během počáteční fáze. Nedodržení velikosti písma, jež vyžaduje grantová agentura, jistě neovlivňuje vlastní vědeckou hodnotu projektu. Ale je to pravidlo agentury, které se musí dodržet. V současnosti, kdy je soutěž o granty nebývale ostrá, je proto nezbytné přistupovat ke kontrole návrhů do nejmenších detailů. Mimochodem, přísné dodržování formálních požadavků vyžadují grantové agentury po celém světě.

Nečerpejte grantové peníze až v posledním čtvrtletí

Jinou otázkou je pak situace, která nastává po přidělení grantů. Každoročně se totiž setkáváme s nerovnoměrným čerpáním grantových finančních prostředků. V roce 2014 bylo zaúčtováno celkem 275 mil. korun (bez režie) – průměr na jedno čtvrtletí tedy činil asi 68 mil. korun. V posledním čtvrtletí

„Naší snahou je předkládat projekty, které nebudou vinou administrativních příčin vyřazovány již během počáteční fáze.“

však bylo čerpáno 108 mil. korun. Podle pravidel jednotlivých poskytovatelů mají být finance využívány vždy účelně a transparentně. Zejména u končících grantových projektů je rovnoměrné čerpání (materiálových nákladů) nutné. Při případných kontrolách ukončených projektů je čerpání v posledním čtvrtletí roku zpochybnitelné ze strany poskytovatelů či finančních orgánů. Takto použité prostředky mohou být považovány za neuznané náklady projektu a musí být vráceny zpět (do státního rozpočtu). Následně pak příslušný finanční úřad vyměří naší fakultě pokutu až do výše 205 % neuznané částky za neúčelně vynaložené finance. Pro pracovníky ekonomického úseku navíc znamená poslední čtvrtletí roku neúměrné pracovní zatížení.

Marta Mengerová, vedoucí Grantového oddělení

P.S. Grantové oddělení je místem kontaktu administrativního zázemí s „vědeckými hybateli“.

Úzce spolupracuje s novým Oddělením strategického rozvoje, které připravuje rozsáhlejší projekty závislé na investicích a infrastrukturách, monitoruje potřeby pracovišť a vyhledává „na míru“ dotační tituly. Objem prostředků v jeho projektech významně narůstá. Zároveň letos založil RUK Evropské centrum na pomoc aplikacím mezinárodních projektů. Věříme,

že tento personálně a finančně náročný krok přinese brzy výsledky a stane se fakultám oporou v oblastech, kde budování vlastního aparátu není efektivní. Naše „grantové“ je opakovaně navštěvováno administrátory z dalších – především lékařských – fakult, ale i pracovišť AV ČR, a je jimi vnímáno jako jakýsi etalon své oblasti. Vždy je ovšem co zlepšovat. Mimochodem, dodnes se setkáváme s podáním grantové přihlášky, z níž pro fakultu vyplývá řada závazků, ovšem bez vědomí Grantového oddělení. Zaznamenali jsme stížnosti na Grantové oddělení od kolegů, kteří nikdy neměli grant spravovaný tímto oddělením. Narážíme na „hierarchickou ztrátu informací“ v rámci jednotlivých pracovišť. Proto je důležitá průběžná aktivní a otevřená komunikace a oboustranné vstřícné chápání rolí a závazků administrativy i jejích klientů.

*Aleksis Šedo,
děkan 1. LF UK*

BIOCEV

Výzkumný program Funkční genomika projektu BIOCEV naplňuje i vědecká skupina doc. MUDr. Tomáše Stopky, Ph.D., která se specializuje na výzkum patogeneze závažných malignit krvetvorby.

Funkční genomika je moderní vědní obor zkoumající biologické jevy na úrovni genomu – tedy genetického kódu v rozsahu 3 miliard znaků. Genom přenáší informace skrze geny kódující genové produkty (RNA), jež vykazují funkční (selekční) výhodu, tedy schopnost udržet se v genomu „dostatečně“ dlouho. Vědecká skupina StopkaLab (stopka-lab.lf1.cuni.cz) čítá asi 15 vědeckých pracovníků s různými specializacemi od molekulárních biologů, přes lékaře až po matematiky. Zaměřuje se na celogenomový výzkum regulace krvetvorby a modelování těchto zjištění v myši.

Krvetvorbu tvoří červené krvinky přenášející kyslík do tkání, bílé krvinky zajišťující obranyschopnost a krevní destičky účastnící se srážení krve. Vzniká v kostní dřeni z kmenových buněk, jež jsou nezralé, prakticky nesmrtelné, ale i nefunkční pramatkyrvinek. Kmenové buňky se v procesu dife-

renciace mění v nedělící se maturované krvinky schopné definovaných činností, za což platí svou nesmrtelností. Funkční genomika krvetvorby hledá faktory, které zahajují a udržují v chodu všechny procesy vzniku a vývojervinek. Podstatou nesmrtelnosti a funkční nezralosti leukemických buněk jsou mutace genů kódujících regulátory rozličných transakcí s genomem. Vlivem mutací dochází k narušení přepisu (do RNA), kopírování (replikace) nebo opravy genetické informace. Mezi molekuly, jež tyto funkce zprostředkují, patří proteinové motory, které vlákno DNA rozvolňují (remodelují), a tím ho odhalují rozličným kontrolním či kopírovacím mechanismům. Cílem projektu vědecké skupiny StopkaLab je porozumět takovým molekulárním motorům a odhalit jejich funkci v krvetvorbě. V projektu BIOCEV je StopkaLab jistě jen malou kapkou v moři. Avšak usiluje o to, i díky technologické vybavenosti nových laboratoří a propojenosti BIOCEV s vědeckými centry ČR, posunout poznání v oblasti experimentální hematologie o pomyslný krok dál.

Tomáš Stopka, vedoucí StopkaLab

JEDNIČKA MÍNUS

Veřejné zakázky a počítač

Bývala to kdysi docela jednoduchá věc. Člověk prošel pár e-shopů a recenzí a počítač si koupil... Nicméně zákonodárce usoudil, že pořizování čehokoli, co stojí v součtu více než 2 milióny korun za rok, je třeba ošetřit zákonem. Cílem byla vyšší transparentnost, ale přínosy zákona o veřejných zakázkách jsou přinejmenším sporné. Soutěžení je formálně komplikované, svazující a nevede k úsporám! Fakulta musela pod tlakem legislativy přikročit k „soutěžení“ při nákupu hardwaru, ačkoli rozmanitost potřeb uživatelů tím nelze ani vzdáleně naplnit. Vybírat podle zákona o veřejných zakázkách zboží tak rychle proměnné, jako jsou počítače, je nepronikavé a neefektivní, ale aktuálně nevíme, jak to dělat lépe. Jistým světlem na konci tunelu by mohla být nová podoba zákona o veřejných zakázkách. V realitě se však každou změnou věci spíše zhoršují, takže pokud budete v příštím roce potřebovat něco, co se opravdu nepodobá vysoutěženým komoditám, požádejte vedení fakulty o výjimku a modlete se, aby součet výjimek nepřekročil státem stanovený limit.

Čestmír Štuka, vedoucí OVT

JEDNIČKA A ZAHRANIČÍ

Hostující profesori na naší adrese – prestiž pro fakultu i pro hosty samotné

Pojem „hostující profesori“ někomu možná nejdříve připomene stejnojmenné dílko Davida Lodge. Jak ale funguje tato instituce ve skutečnosti?

Jak už to bývá, na různých univerzitách (a někde i neuniverzitních vědeckých pracovištích) různě. Typicky se jedná o akademiky v postavení srovnatelném s našimi docenty či profesory, kteří dočasně pobývají na hostitelském pracovišti v rámci mezinárodní spolupráce na vědeckém projektu či výuce. Jak je tomu na Jedničce? Naši hostující profesori, přesněji jmenovaní na náš návrh UK, pokrývají celé spektrum disciplín – od klinických, přes teoretické až po etiku či ergoterapii. Nalezneme mezi nimi významné osobnosti z prestižních institucí v celém světě. Představují unikátní „pool“ expertízy a kontaktů, které obohacují naši akademickou obec. Zároveň je třeba vnímat i to, že „visiting professorship“ na naší adrese je prestižní záležitostí také pro našeho hosta. Je samozřejmé, že využití celého potenciálu této akademické instituce je možné jen tehdy, pokud je naplňována fakticky, nejen formálně. Nejedná se jen o jakousi formu uznání a respektu, výraz přátelských

vztahů či o jakkoli jinak folklórní záležitost. Jedná se o svazek, který je třeba „konzumovat“.

Přednáškové cykly nejen pro PGS

Jako jednu z cest využití přínosu „visiting professorship“ pro fakultu připravujeme v rámci několika oborových rad PGS přednáškový cyklus vedený našimi hostujícími profesory. V prvním jimi budou virolog Hans-Georg Kräusslich z Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg a molekulární imunolog Jonathan Duke-Cohan z Harvard Medical School. Program kurzů vedených hostujícími profesory – z nichž někteří jsou třeba i naši bývalí absolventi, již nalezní uplatnění na prestižních zahraničních pracovištích –, bude nejen profesním obohacením, ale bude také vytvářet platformu pro diskusi o organizaci vědy napříč světem. Pro studenty PGS i pro nás ostatní je užitečné dozvědět se autentické zkušenosti s tím, „jak se to dělá jinde“.

V současnosti patří mezi držitele titulu „hostující profesor 1. LF UK“ téměř třicet odborníků z celého světa. Brzy jejich přínos fakultě začneme představovat na našem webu.

Aleksi Šedo, děkan 1. LF UK

Smysl hostujícího profesorství osobním pohledem

Jonathana Duke-Cohana

Biomedical research is undergoing change. Cell function is increasingly being probed by large collaborative research and clinical joint efforts encompassing multiple research

capabilities. Working in such an integrated environment provides me and my colleagues with the means to succeed in dissecting molecular mechanisms in development and function of the human immune system. As new concepts develop, new therapeutic approaches to autoimmunity and tumour surveillance open. Presenting these ideas to the research trainees in Prague not only helps to prepare them for this new world, but also opens a door to cross-border collaboration engendering those group efforts.

JEDNIČKA V ČÍSLECH

Ochutnávka z výsledků anket mezi prváky

Něco málo přes 300 studentů nastupujících do prvních ročníků se přijelo seznámit do Dobronic. Anonymní anketu nám vyplnilo 291 z nich – 206 zapsaných ke studiu všeobecného a 31 zubního lékařství (89 + 15 přijato na základě studijního průměru, 68 se zúčastnilo Jedničky na zkoušku), 9 adiktologie, 10 nutriční terapie, 12 fyzioterapie, 12 ergoterapie, 7 všeobecné sestry a 4 porodní asistence. Zjistili jsme mimo jiné, že 187 současných prváků (64 %), kteří byli v Dobronicích, se před přijetím zúčastnilo některé propagační akce 1. LF UK (61 dvou akcí, 16 tří) – 123 Dne otevřených dveří, 68 Jedničky na zkoušku, 43 veletrhu Gaudeamus v Praze, 36 veletrhu Gaudeamus v Brně a 10 jiné akce. Ukázalo se také, že necelých 19 % (54) respondentů navštěvovalo přípravný kurz ke studiu a 79 % (220 z 278; 13 podalo přihlášku pouze na 1. LF) bylo přijato i na jinou VŠ, ale nakonec dalo přednost naší Jedničce. Proč? To se dočtete v odpovědích níže.

Proč ses nakonec rozhodl(a) pro 1. LF?

- » Líbí se mi systém výuky, prostory a tradice školy.
- » Je to výzva!
- » Protože je jednička!
- » Protože mi umožnila studium.
- » Fakulta mi byla sympatická od první chvíle – Dne otevřených dveří.

- » Pěkné a moderní prostředí, nejlepší ohlasy od kamarádů mediků.
- » Životní sen.
- » Číslo hovoří za vše. Jednička!
- » Jednička na zkoušku mě utvrdila v mém názoru studovat na 1. LF.
- » Kvůli možnosti studia v zahraničí a následně vysoké uplatnitelnosti v cizině.

- » Páčil sa mi prístup profesorov aj študijného oddelenia po čas prípravného kurzu.
- » Rodinná tradice.

Kompletní výsledky anket mezi nastupujícími prváky si budete moci přečíst v příštím čísle Jedničky a na fakultním webu. *jat*

Studenti přicházejí a odcházejí :

Nově zapsaní
v ak. roce 2015/2016

Absolventi
v ak. roce 2014/2015

Všeobecné lékařství	422	234
Zubní lékařství	44	60
Adiktologie – prezenční	27	11
Adiktologie – kombinovaná	33	16
Ergoterapie	22	14
Fyzioterapie	36	22
Všeobecná sestra – prezenční	17	8
Všeobecná sestra – kombinovaná	36	15
Nutriční terapeut – prezenční	23	14
Nutriční terapeut – kombinovaná	37	7
Porodní asistentka – prezenční	24	–
NMgr. Adiktologie – prezenční	14	19
NMgr. Adiktologie – kombinovaná	31	6
NMgr. Ergoterapie	18	–
NMgr. Intenzivní péče	38	13
NMgr. Nutriční specialista – prezenční	13	–
NMgr. Nutriční specialista – kombinovaná	32	–
General Medicine	133	62
Dentistry	23	12

Pozn.: údaje jsou k 18. 9. 2015

JEDNIČKA AKTUÁLNĚ

Skáču dobře, skáču rád!

Asi málokdo z nás si někdy nezaskákal přes švihadlo. Ale věděli jste, že „rope skipping“ se provozuje také jako sport a že čerstvá absolventka naší fakulty, Jarmila Pšurná, se mu věnuje už 8 let? Koncem července se účastnila mezinárodní soutěže World Jump Rope v Paříži se svým týmem Jump it, který tvoří 5 děvčat. Soutěžilo se v mnoha věkových kategoriích v rychlostních i freestyleových disciplínách. Nejlepší umístění získal Jump it v disciplíně single rope wheel freestyle. Dva skokani – každý se svým švihadlem – si stoupnou vedle sebe a vymění si ruky tak, že od jednoho švihadla je

mají oba v pravé ruce a od druhého v levé. Nemohou tedy kroužit současně oběma rukama najednou, ale musí pravidelně střídávat pravou a levou. „Z této disciplíny jsme si odvezly stříbrnou medaili,“ říká Jarmila, která se po úspěšném ukončení studia a odchodu z Prahy chce rope skippingu věnovat alespoň jako rozhodčí.

jat

Molekulární medicína – nový PVP

Cílem nového povinně volitelného předmětu je seznámit studenty se základy teoretických a metodických principů molekulární medicíny se zaměřením na molekulární diagnostiku, molekulární farmakologii, vývoj nových léčiv a individualizaci léčby. Předmět je vyučován podle recentní a historicky první učebnice na dané téma vydané v českém jazyce. Bližší informace jsou k dispozici v SIS a na webu ÚBEO (ubeo.lf1.cuni.cz/Studenti/SYLABY/ZS2015PVPmolmed.htm).

red

Alternativní medicína v Čechách

Přijďte 10. listopadu na další blok MEDialogů, který bude tentokrát věnován problematice alternativní medicíny. Hovořit se bude mj. o tom, co lidi vede k tomu, že se uchylují k alternativní medicíně, jaká je úloha fakulty jako garanta odborných informací, jakou roli hrají média a sociální síť. Kromě děkana prof. Aleksiho Šeda budou hosty prof. Roman Prymula a MUDr.

Radkin Honzák. Přijďte si je poslechnout a zapojte se do diskuze i vy! Akce začíná v 10.00 ve velké zasedací místnosti v budově děkanátu.

fia

Mezinárodní kurz na Neurologické klinice

Téměř padesátka lékařů z Evropy i Afriky se od 4. do 6. září školila na Neurologické klinice. Pod vedením zahraničních a domácích lektorů se vzdělávali v problematice nejnovějších výzkumných poznatků a klinické péče o pacienty s extrapyramidovými poruchami hybnosti.

fia

Týden vědy a techniky

tentokrát nejen ve Faustáku

Zveme vás na listopadový Týden vědy a techniky! Naše fakulta představí 2. listopadu velkou interaktivní výstavu – na ploše 100 m² otevře v prostorách Akademie věd ČR velkou „ordinaci“. Návštěvníci si v ní budou moci vyzkoušet různé moderní diagnostické přístroje, trenažéry a zajímavé chemické pokusy. Ve Faustáku, Akademickém klubu 1. LF UK, si pak zájemci mohou poslechnout přednášku prof. T. Hanuše o současném stavu diagnostiky a terapie karcinomu prostaty (3. listopadu), doc. E. Králíkové na téma Sekněte s cigaretami, než cigarety seknou s vámi (5. listopadu), doc. A. Pařízka o předčasném porodu jako nejzávažnějším porodnickém problému (9. listopadu) a prof. M. Miovskeho o historických proměnách pohledu na návykové látky (10. listopadu).

zub

Přípravy na ples mediků v plném proudu

Je teprve začátek akademického roku, ale přípravy na 128. reprezentativní ples mediků, který se uskuteční 8. ledna, již probíhají. Můžete se těšit na zajímavý program. Vystoupí např. Petr Vondráček & Lokomotiva, Dasha, Bratři v rytmu, La Sklerosa, cimbállovka Jožky Šmukaře, Apotkalipsa a další. V plánu je také nově barmanská

show s koktejly za 95 Kč. Prodej vstupenek očekávejte od 1. prosince 2015.

eh

Věda není neproniknutelná magie

1. LF se letos poprvé zúčastnila Vědeckého jarmarku. Zájemci o vědu si mohli s Jedničkou vyzkoušet nejen řadu zajímavých simulátorů, ale také se vžít do role studenta medicíny nebo dokonce lékaře. EKG, odběry krve, cévkování, laparoskopie, intubace – jen malá hrstka toho, co u nás mohli návštěvníci zahlédnout. O všechny trenažéry, jež nejsou veřejnosti běžně dostupné, byl nebývalý zájem jak u středoškoláků, tak u jejich rodičů, kterým jsme poodhalili některá tajemství medicíny.

zub

V simulačním centru se školili záchranáři

V simulačním centru Fyziologického ústavu naší fakulty se 18. září školili záchranáři z celé ČR v rámci cvičení „Pražská 155“. Odborníci na jejich vzdělávání kromě přednášek řešili v učebně s patientskými simulátory vzorové úlohy včetně příkladů pedagogické práce. „Ochotně jsme poskytli zkušené pedagogy, neboť si vážíme úsilí i elánu, které záchranáři do svého vzdělávání a zdokonalování dokážou vložit,“ uvedl proděkan prof. Otomar Kittnar. Akce Pražská 155 je určena pro výjezdové skupiny rychlé zdravotnické pomoci. Cílem je především výměna zkušeností a příprava na situace, které záchranáři běžně nezažívají.

fia

Praha hostila kongres

Evropské protetické asociace

Po letech aktivní činnosti v Evropské protetické asociaci byla Česká společnost protetické stomatology požádána o uspořádání 39. výročního setkání evropských protetiků v ČR. Pražský mezinárodní kongres, který se uskutečnil 3.–5. září, organizovala ve spolupráci s Českou stomatologickou komorou. Záštitu nad ním převzal rektor UK prof. T. Zima, který jej zahájil společně s děkanem prof. A. Šedem. 1. LF UK výrazně podpořila organizaci i průběh akce aktivní účastí významných autorů přednášek. I když šlo o kongres evropský, přijelo na 400 účastníků z Evropy, Asie, Afriky, USA, Kanady i Japonska.

Hana Hubálková

Everything will be ok in the end...

Říká, že nezná slovo nudit se. Od základní školy dělala atletiku a sportovní aerobik v týmech, od 16 let pracuje minimálně na poloviční úvazek a živí se, přitom úspěšně studuje všeobecné lékařství na naší fakultě – aktuálně nastupuje do 6. ročníku. Před dvěma lety ji diagnostikovali hormonálně aktivní nádor vaječníku. Po operaci se rozhodla, že chce pomáhat zejména mladým lidem, aby se starali o své zdraví. A tak Kateřina Vacková založila neziskovku Loono.

Co na to tví spolužáci, když se dozvěděli, že máš rakovinu?

Určitě to pro ně byl šok, ale musím říci, že se ke mně chovali moc hezky a pomáhali mi. Dávali mi třeba zápisky, když jsem musela chybět, omlouvali mě na výuce, když mi bylo špatně, volali, jak mi je, a dnes se vlastně ptají, jak dopadly kontroly. Od začátku fandili i mé neziskovce Loono a chodili na všechny její akce. Skvěle mě podpořili.

Vyrovnávala ses těžko s tím, že jsi vážně nemocná?

Nepřipouštěla jsem si, že to dopadne špatně. V té době, kdy jsem se dozvěděla diagnózu, jsem měla život naplněný spoustou aktivit, nebyl čas na to se hroutit. Nechala jsem si taky vytetovat claim, díky kterému jsem neztrácela víru. A věřím mu dodnes – „everything will be ok in the end. if it's not ok, it's not the end“. Tetování se mi obecně líbí, hlavně na mužích :) Sama určitě nezůstanu u jednoho.

„Na www.hithit.cz může neziskovku Loono podpořit každý. I vy.“

Kdy poprvé tě napadla myšlenka založit Loono a jak vznikl ten název?

Už delší dobu jsem měla v hlavě charitativní projekt. Myslela jsem si, že budu dělat s onkologicky nemocnými dětmi. Ale protože jsem se pak sama stala onkologickým pacientem, řekla jsem si, že projekt postavím kolem sebe. Název neziskovky vznikl docela dlouho, mám doma i sešit se spoustou nápadů.

Nakonec to vyhrálo Loono, které představuje takovou intimitu, atmosféru bezpečí, kde se ženy ani muži nebojí mluvit o pohlavních orgánech, rakovině... Původně jsem chtěla pomáhat ženám s nádory vaječníků, ale zjistila jsem, že jsou úplně jiná

Tým Loono (zleva) – projektová manažerka Soňa Hančuláková, 3. ročník VL, školitelka samovyšetřování prsu Karolína Svobodová, všeobecná sestra, školitel samovyšetřování varlat Lukáš Wagner, 6. ročník VL, a zakladatelka Katka Vacková.

cílová skupina. Tím, že jsem mladá, můžu ovlivňovat hlavně lidi v mém věku, kterých se týká spíš rakovina prsu a varlat. Takže se zaměřujeme hlavně na ně.

Co konkrétně děláte?

Nejdůležitější součástí naší práce je pořádání vzdělávacích workshopů, kde návštěvníky učíme na gumových modelech, jak si mají sami správně vyšetřovat prsa nebo varlata, a připomínáme jim, kam mají chodit na preventivní kontroly. Pravidelně se také setkáváme s nemocnými ženami a jejich rodinami, nasloucháme jim a pomáháme v nejrůznějších situacích. Teď budeme moci díky odborné garanci 1. LF UK a gynekologů z Bulovky přednášky zaměřit třeba i na povídání o typech nádorů prsu nebo vaječníků. Podpora od fakulty je pro mě opravdu velká pocta a hodně si jí vážím.

A vy sami jste prošli nějakým speciálním školením?

Nikoho nelčíme ani nediodiagnostikujeme, ale naučili jsme se, jak postupovat při samovyšetřování prsou a varlat a předáváme to dál. Veškeré věci, které školíme, jsme konzultovali s mamology, gynekology a urologem, který se pozastavil nad tím, že se takové modely musí objednávat až z Británie.

Mimochodem, kolik stojí?

Model prsou 30 000 korun a varlat 10 000. První prsa nám sponzorovala společnost Svět zdraví.

Jaké jsou dosavadní úspěchy Loono?

Na našich workshopech jsme vyškolili už ke třem tisícům lidí, pro příští rok jsme si dali

za cíl dalších 7000. Zatím se nám ozvalo 15 z nich, že šli po našem školení na prohlídku a byl u nich diagnostikován zhoubný nádor, nejčastěji právě prsou nebo varlat, ale třeba i děložního čípku. Nicméně mnohem více je těch, kteří nám dali vědět, že jsou zdraví.

Začátkem září jste spustili preventivní kampaň Sahám si na ně každý měsíc a současně s ní veřejnou sbírku na crowdfundingovém portálu Hithit. Co je cílem?

Chceme upozornit především mladé lidi, aby se o sebe starali a uvědomili si, že ten správný čas myslet na své zdraví je právě teď. A protože budeme jezdit s workshopy po celé republice, potřebujeme i dostatek školicích pomůcek. Abychom si je mohli zakoupit, rozhodli jsme se získat peníze cestou crowdfundingu – tedy veřejné sbírky, kdy se lidé spojí a přispívají na dobrou věc. Sběrka běží na hithit.cz od 7. 9. po dobu 45 dnů. Kdybychom nevybrali cílovou částku 157 500 korun, nedostali bychom vůbec nic, ani dalších 157 500 korun z grantu od Nadace Vodafone. Ale věřila jsem, že to dáme!

Jak konkrétně se dá přispět?

Nastavili jsme jedenáct odměn odstupňovaných podle výše přispívané částky. Je to například účast na workshopu, workshop ve firmě, pozvánka na naší party nebo generální sponzorství prsou za 30 000 či varlat za 10 000 korun. Popřípadě je možnost poslat částku a nechtít žádnou odměnu.

Proč by se měli do sbírky zapojit lidi z fakulty – spolužáci, učitelé...?

Protože jsme medicci, kteří dělají něco navíc – vzděláváme se v oblastech komunikace ▶

► s pacienty, mluvíme s laiky, nabádáme je k tomu, aby se o své zdraví lépe starali a brali to jako součást svého života. Myslím si, že každá aktivita, která je mimo studium a je zdravotnického charakteru, si zaslouží podporu.

Pro mladé lidi to má ještě jeden funny rozměr, protože na workshopech vydáváme „certifikát“ vyšetřovatele. Takže když jdete třeba do baru a chcete někoho sbalit, můžete mu ukázat kartičku :)

Dovedla sis představit všechnu tu administrativu okolo neziskového projektu?

Samozřejmě, že ne. Byla jsem do té doby živnostníkem, ale nikdy jsem neměla svoji firmu, takže jsem nemusela řešit razítko,

firemní IČO, registrování na úřadech, účetnictví – jako živnostník jsem to měla podstatně lehčí. Netušila jsem, kolik práce je s vyroběním loga, vizitek, barev, roll upu... Ale musím říci, že je to úžasná škola života a že jsem se naučila spoustu věcí. Občas si říkám, jestli mi to za to stojí, a pak si vzpomenu na lidi, kterým už jsme pomohli a okamžitě si přestávám stěžovat.

Chtěla by ses specializovat na onkologii?

Ne, ne, chci být gynekolog porodník. Přesvědčil mě o tom gynekologický kroužek na klinice u Apolináře, kde jsem porodila první děti. Pak se samozřejmě nabízí následná specializace onkogynekologie, ale nejsem pro ni ještě rozhodnutá.

Kam by se mělo Loono posunout za 5–10 let?

Ráda bych, aby nezůstalo jen u neziskovky, ale abychom se přetvořili v nadaci nebo nadační fond a pomáhali ještě více pacientům, možná i finančně. Mým dalším snem je podporovat mladé lidi v tom, aby rozvíjeli projekty týkající se zdraví.

Kdo je pro tebe v životě jednička?

Loono, protože mi díky němu do života vstoupili krásní lidé – srdeční, upřímní, velcí duchem... Strašně si užívám, že se od nich můžu učit.

jat

Celý rozhovor si můžete přečíst na FB

Jedničky nebo na www.lf1.cuni.cz/everything-will-be-ok-in-the-end-if-its-not-ok-its-not-the-end

JEDNIČKA MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých dvou měsících dali jedničku a proč:

Kristýna Bulínová, studijní referentka pro anglickou paralelku

Jedničku si podle mě zaslouží pan rektor Tomáš Zima za podporu a spolupráci s MV ČR na projektu zřízení nového pracoviště Oddělení pobytů cizinců v prostorách kolejí Komenského Univerzity Karlovy, určeného primárně pro zahraniční studenty pražských vysokých škol. Tento počín byl s nadšením přijat nejen naším Studijním oddělením pro zahraniční studenty, ale i samotnými studenty, kterých se vyřizování viz pro dlouhodobý pobyt týká.

Aleksi Šedo, děkan 1. LF UK

Jedničky kolem sebe máme, kam se podíváme! A velkou skupinu Jedniček tvoří naši studenti, kteří si kvalitně užili prázdniny – tedy ti, kteří neprokrastinovali a bez nějakého skutečně závažného a objektivního důvodu neodkládali zkoušky na prázdniny či dokonce na září.

Petr Polák, 2. ročník VL

Jednička zcela jistě patří čtyřicetičlennému týmu filadelfského lékaře L. Scotta Levina za první bilaterální transplantaci rukou a předloktí u dětského pacienta. Tým provedl takřka jedenáctihodinovou operaci na osmiletém chlapci z Baltimoru a posunul tak hranici transplantací ještě dál. Těžko ale říct, zdali si jedničku zaslouží jen Levinův tým. Nezaslouží ji i operovaný chlapec, který ve dvou letech přišel o obě dolní a horní končetiny a podstoupil transplantaci ledviny?!

Lucie Madajová, 4. ročník VL

Jedničku si podle mě zaslouží všichni studenti i vyučující za to, že společně zvládli zkuškové období, které je velmi náročné pro obě strany. Pro studenty to bylo období plné stresu, nedostatku spánku, slz, ale také úsměvů a oslav úspěšných zkoušek. Pro vyučující období vyčerpání zásob jejich trpělivosti a empatie, které projevíli při zkoušení nás studentů.

mš, eh, jat

CO PRO MĚ ZNAMENÁ JEDNIČKA

Doc. MUDr. Zdeňka Límanová, CSc., III. interní klinika

Základy medicíny za mého studia na 1. LF předávaly velké osobnosti – politicky nebojácný genetik Sekla, dramaticky nadaní bratři Jedličkové, psychiatr Vondráček, mikrobiolog Patočka, chirurg Jirásek a další. Od mládí mne okolí učilo, že jsem-li obdarována, mám poděkovat. Děkuji, že mohu do zaměstnání procházet krásným parkem na Karlově náměstí a zvolna srovnávat myšlenky před ranním hlášením na III. interní klinice, ale hlavně zde po desítky let pracovat. Zakladatel III. interny, prof. Charvát, jí vtisknul zaměření, charakter a atmosféru. On i jeho spolupracovníci a žáci mě ve 2. polovině 60. let naučili objevovat v medicíně zásadní souvislosti a ukázali mi tajemnou krásu endokrinologie. Náročný přednosta vedl své lékaře k samostatnému výzkumu, respektovali jsme ho, milovali a těšili jsme se z každého setkání, které bývalo inspirativní. Vyprávěl i o životě za železnou oponou, kam měl jako významný lékař povoleno jezdit na konference. Pochopila jsem, že pracovat a učit se na této klinice je výsadou, spolupráce v rámci nemocnice i fakulty dávala vždy nepředstavitelné možnosti. Tvůrčí a liberální atmosféru přátelství a respektu, kterou prof. Charvát vytvořil, převzali i jeho nástupci.

Ve školství do r. 1990 směli pracovat převážně jen členové komunistické strany, takže úvazek na fakultě jsem získala až poté. Endokrinologie, jejíž prestiž a stopy můžeme pozorovat téměř ve všech oborech medicíny, se stále rozvíjí a spolupráce s mladými kolegy i posluchači medicíny je podnětná. Citové pouto k 1. LF mne stále provází a cítím se pokornou členkou velké rodiny UK. ■

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky?

Zajímá nás vše!

Část financí na vědu a výzkum čerpá naše fakulta z účelově získaných prostředků – grantů. Předpokladem úspěchu jsou především velmi kvalitně zpracované žádosti o projekty, se kterými řešitelům pomáhá grantové oddělení 1. LF UK včetně zajištění komplexního ekonomického servisu.

S jakými službami Grantového oddělení jste spokojeni a co byste případně zlepšili?

Prof. Marta Kalousová, ÚLBDL

Celkově jsem se službami Grantového oddělení spokojena. V průběhu let jsem se podílela na řadě výzkumných projektů různých grantových agentur, tudíž jsem byla v kontaktu s různými pracovníky Grantového oddělení a obecně musím ocenit jejich vstřícný přístup. Na druhé straně jsem zvyklá se o své věci starat, a tak věřím, že ani pracovníci Grantového oddělení se mnou neměli více práce, než bylo nezbytně nutné. Samozřejmě, že vždy je co zlepšovat. Nicméně myslet si, že ukážu na věc, kterou potřebuji, a vše bude zařízeno, je asi iluzorní. Žádanky bude třeba zřejmě vyplňovat stále...

MUDr. Pavel Klener, Ústav patologické fyziologie

Podle mých vlastních zkušeností pracuje Grantové oddělení naší fakulty zcela příkladně. Všichni členové týmu, se kterými jsem přišel do kontaktu – což je asi většina –, jsou ochotní, milí a efektivní, a to i v období uzávěrek pro podávání grantových projektů nebo průběžných zpráv. Tímto příspěvkem jim všem děkuji a doufám, že se ani do budoucna nic nezmění.

Prof. Jiří Raboch, přednosta Psychiatrické kliniky

Grantové oddělení podle mého názoru plní své administrativní povinnosti velmi dobře a nemám k jeho činnosti v tomto směru žádné připomínky. Otázkou je další širší koncepce jeho činnosti. Zda by např. vedení fakulty nechtělo rozšířit jeho služby ve směru větší aktivity a pomoci při přípravě žádostí o granty, především na evropské úrovni. Mám zkušenosti z několika takových projektů, ve kterých jsme byli spolunavrhovatelé s kolegy z Německa, Anglie, Švýcarska a Řecka. V těchto případech byla činnost hlavního navrhovatele výrazně podpořena institucionálně i ekonomicky třeba ve formě malých, krátkodobých grantů. Též některé výzkumné instituce měly své stále zastoupení přímo v Bruselu, kde se jeho pracovníci angažovali ve prospěch národních žadatelů.

Prof. Evžen Růžička, přednosta Neurologické kliniky

Grantové oddělení dělá podle mého názoru dobrou administrativní práci. Jeho pracovníci a pracovníci obětavě pomáhají při čerpání grantů a tvorbě výročních hlášení. Vítám navíc záměr vedení fakulty rozvíjet Grantové oddělení tak, aby se zvýšily šance týmů z 1. LF UK na úspěch v evropských grantových soutěžích.

Prof. Robert Jech, Neurologická klinika

Z mého pohledu považuji Grantové oddělení za servisní službu, kterou fakulta poskytuje svým výzkumným týmům. To naše udělalo za posledních 10–15 let nesmírně velký krok kupředu. Pamatuji doby, kdy jsme museli prosit o tak základní informace, jako je např. stav čerpání, a poníženež žádat o nákup toho či onoho a navíc s dovětkem, že v listopadu musí být vše vyčerpáno. Frustrující bylo pomýšlení, že na provoz takového administrativního zázemí řešitel odváděl nemalou část finančních prostředků. Doba se změnila. Aktuální informace máme, kdy potřebujeme, pracovníci Grantového oddělení jsou přátelštější a vstřícní a možná sami frustrovaní z přemíry nesmyslných byrokratických požadavků českých grantových agentur.

Prof. Viktor Kožich, přednosta ÚDMP

S Grantovým oddělením děkanátu mám osobně velmi dobré zkušenosti jak při podávání grantových návrhů, tak při čerpání prostředků a přípravě zpráv. Na našem pracovišti jsem si udělal malou neoficiální anketu a zjistil jsem, že stejný názor má i mnoho spolupracovníků – včetně těch, kteří s Grantovým oddělením komunikují každodenně. Oceňujeme vstřícnost celého oddělení a fakt, že si z citátu „Kdo chce, hledá způsob. Kdo nechce, hledá důvod.“ pro své fungování vybralo právě tu první část :)

Sám si kladu ještě jednu otázku, a sice jaké grantové oddělení „bych chtěl mít“? Takové, které přistupuje k získávání nových grantů možná více manažersky. To znamená také, jenž zaměstnává tvůrčí pracovníky, kteří sami píšou nebo pomáhají psát mezinárodní grantové návrhy na základě pokynů navrhovatelů. Pracovníky, kteří neustále vyhledávají všechny možné i méně obvyklé zdroje finanční podpory (od evropských a amerických agentur, mezivládních dohod počínaje po sponzorské nadační instituce konče) a sami upozorňují, ba dokonce nutí, výzkumníky k novým možnostem financování jejich výzkumu. Víím, že to chci trochu moc.

Doc. Ondřej Naňka, Anatomický ústav

Grantové oddělení bych rád pochválil. Mám totiž dojem, že se nám řešitelům snaží pomoci a problémy vyřešit, nikoliv přidělovat další.

Prof. Martin Haluzík, III. interní klinika

S Grantovým oddělením prakticky kontinuálně spolupracuji od roku 1996 a je to spolupráce příjemná. Dovolím si říci, že kdyby všechny úřady u nás fungovaly jako toto oddělení, žilo by se nám mnohem snadněji a lépe :) Oceňuji vstřícnost, ochotu, flexibilitu i snahu pomoci. Mnoho věcí lze vyřešit e-mailem nebo telefonicky, deadline téměř nikdy není tak finální, aby se nedalo „umluvit“ jeho mírné posunutí. V posledních letech ještě přišla – jako velmi milý bonus – možnost využít část peněz z režie zpětně řešiteli. A co bych vylepšil? Spíše věci, které na Grantovém oddělení přímo nezávisí, ale souvisejí s granty a obtěžují. Např. nutnost objednávat některé zboží od preferovaných dodavatelů; nemožnost zaplatit lidem pracujícím na evropských projektech více, protože by to audit odhalil jako mzdy vyšší než „obvyklé“; fakt, že některé potřebné věci nelze objednat prakticky z ničeho, protože jsou považovány za „běžné vybavení pracoviště“, a přitom tam nejsou.

Mgr. Jana Trylčová, ÚBEO, postgraduální studentka

Na Grantovém oddělení jsem se vždy setkala s lidmi ochotnými poradit a pomoci při přípravě ekonomické stránky výzkumného projektu. Pomohli mi s rozložením jednotlivých finančních prostředků podle požadavků grantové agentury a spolupracovali na získání vyjádření Odborné komise pro práci s pokusnými zvířaty. Během projektu jsem ocenila vyřizování objednávek, proplácení stipendií a mezd, kontrolu čerpání financí, vytváření přehledu čerpání pro potřeby průběžné a závěrečné zprávy a mnoho dalšího. Podle mého názoru Grantové oddělení zcela zajistí servis ekonomické části projektu – díky tomu má řešitel více času věnovat se čistě vědecké činnosti.

Prof. Kyra Michalová, I. interní klinika

Je pro mě skutečně potěšením psát o Grantovém oddělení naší fakulty, které jsem měla možnost dobře poznat při spolupráci v průběhu několika posledních let. Veškerá agenda, která je vedena okolo grantů těch nejrůznějších typů, je vyřizována vždy ke spokojenosti řešitele a hlavně rychle, bez zbytečných průtahů. Naše laboratoř např. řešila mezinárodní grant COST, na kterém spolupracovalo několik států EU a postupně ještě pár výzkumných ústavů přibýlo, vzniklo několik společných publikací, každý rok proběhlo mezinárodní sympozium. Ze strany Grantového oddělení jsme měli vždy precizně vyřízeno finanční zabezpečení cest na sympozia, stejně jako všechny nutné náklady na chemikálie použité při výzkumu. Takže děkujeme a přejeme celému Grantovému oddělení, ale i sobě, další úspěšnou spolupráci.

Prof. Jan Škrha, III. interní klinika

S Grantovým oddělením spolupracuji téměř denně v průběhu posledních dvaceti let – a to jako řešitel dvou výzkumných záměrů fakulty a nyní PRVOUK. Cením si především perfektní komunikace a velmi rychlého řešení požadavků, které vyřizují při koordinaci šestnácti pracovišť. Neseťkal jsem se s problémem, který by se nedal vyřešit, osobní jednání jsou hladká a konstruktivní. Celkově tedy hodnotím práci Grantového oddělení velmi pozitivně.

JEDNIČKA VE VĚDĚ

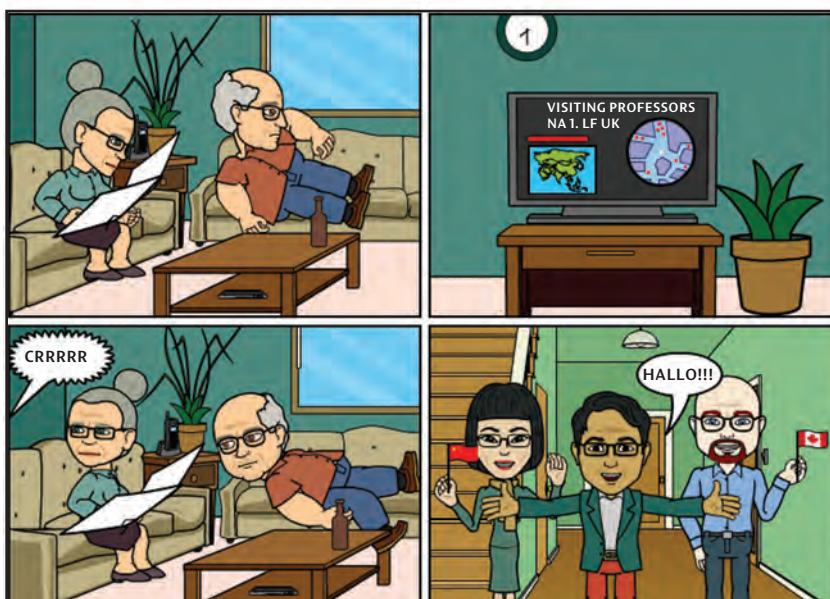
Protože na naší fakultě pracuje mnoho vynikajících vědeckých skupin, rozhodli jsme se, že vás budeme o jejich úspěších pravidelně informovat.

Ve spolupráci s Bibliograficko-informačním oddělením Ústavu vědeckých informací a proděkanem pro vědeckou činnost, profesorem Alešem Žákem, jsme připravili novou rubriku, ve které najdete aktuální významné publikace našich odborníků. Pravidla pro jejich výběr, která byla stanovena kolegiem děkana, jsou následující – mělo by jít především o **významné monografie a vědecké práce** publikované v časopisech excerpovaných v databázi **Web of Science**, jejichž **impact factor** je podle této databáze v **horním 25. percentilu** a kde je **první nebo korespondující autor** zaměstnancem 1. LF UK.

A kteří autoři splnili tato kritéria za období leden až září 2015? Na to se můžete podívat už nyní na webu fakulty v záložce **Věda a výzkum – Významné aktuální publikace: www.lf1.cuni.cz/aktualni-vyznamne-publikace-2015**
red

FACOLTA

VISITING PROFESSORS

jm

PRE- I POSTGRADUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Na Fyziologickém ústavu ožívají figuríny

Za pět minut začínáme. Před dveřmi simulátorové učebny už je živo. Otevírám je a upřímně mě zdravě usměvají studenti, kteří se hrnou dovnitř. Zvědavě si prohlížejí vybavení, jestli jim trochu nenapoví, co se dnes bude dít. Přes neformální atmosféru je cítit trocha napětí, zda každý v úloze obstojí. Ale rozptylujeme ji klábosením o stážích, novém Androidu a podobných důležitých věcech.

Mezitím přichází první pacient – učebna je teď příjmovou ambulancí. Lůžko, monitor, kanyly, infuze, základní léky... Ve vedlejší místnosti je i sono a defibrilátor. Pacient si stěžuje na zhoršující se dušnost. Nedoje víc než pár metrů a do ambulance si musel vzít taxi. Uložíme ho tedy na lůžko a začínáme s anamnézou. Stav se ale nápadně zhoršuje, nemocný se rozkašle a sotva mu rozumíme. Studenti se na sebe tázavě dívají. Čas běží, napětí vzrůstá. Chvilka ticha a usilovného přemýšlení. Tepová frekvence roste. Pacientovo EKG se ukazuje na monitoru. Kyslík, masáž, posadit, položit, transfuze, infuze, volejte KARIM! Někdo zvedá zádivý díl postele, aby pacienta posadil, jiný podává kyslíkovou masku. Studenti přemýšlejí nahlas, co dál. Stav se lepší a všeobecná tepová frekvence klesá, na tvářích se objevují úsměvy a úleva. Dostáváme otázky, proč se pacient tak zhoršil, jestli hraje posazení takovou roli,

nebo co tolik pomohlo? Omezení žilního návratu? Kyslík? Infuze?

Tedy se objevuje úsměv na mé tváři, když vidím, že nemusím vymýšlet otázky sám. Snad to studenty opravdu zajímá a baví. Pro učitele obrovská odměna. Ale čas plyne, konec lekce, jde se do hospody nebo domů. „My bysme si ještě chtěli zkusit to dýchání ambuvakem,“ ozve se místo rychlého rozloučení. Přetahujeme asi půl hodiny.

Naše učebna chyby vítá

Pacienta jsme neléčili rovnou tím nejsprávnějším způsobem, ale vůbec to nevádí,

naopak. Chybovat je normální a naše učebna chyby vlastně vítá. Pacientské simulátory v hodnotě kolem jednoho až dvou miliónů korun nám dovolí, aby modelová klinická situace byla velmi věrná, postupovala v reálném čase a ve velmi realistickém prostředí. Scénu můžeme kdykoliv zastavit, důležité momenty vysvětlit nebo opakovaně natrénovat.

Výše uvedený příběh nebyl tak docela smyšlený. Jistě, ne každý den je posvěcení a ne každé se povede výjimečný zážitek. Ale i když

Řekli o SIM centru

Jozef Buday, 6. ročník VL

Študentovi fyziológie poskytne simulátorová učebňa možnosť dynamicky pozorovať fyziologické deje, prípadne do nich zasahovať a následne sledovať reakcie jednotlivých systémov na jeho akciu. Podobný projekt by našiel využitie aj u tretiakov, ktorí zápasia s patofyziológiou, pretože názorná ukážka s kvalitným výkladom

má pre žiaka oveľa väčšiu výpovednú hodnotu ako prečítanie skrípt.

Václav Pěkný, 6. ročník VL

Pavla a Mikuláš Mlčkoví připravují ve spolupráci s přáteli kliniky situace z každodenní praxe. Díky tomu se dá velmi efektivně suplovat nedostatek vhodných a svolných pacientů během klasické výuky v klinických ročnících.

Anna Valeriánová, postgraduální studentka

Simulátory jsou pro studenty skvělou možností, aby si v praxi ověřili nabyté teoretické znalosti z fyziologie. Ideální by bylo využívat je nejen na fyziologii, ale i v dalších ročnících – zejména výuka interny by mohla být rozšířena o praktický nácvik řešení některých stavů, který je v běžných podmínkách stáží na klinice neproveditelný.

Fakta o SIM centru

Velikost a kapacita pro simulační kurzy:

- » plocha asi 100 m², od října letošního roku dalších 50 m²;
- » kapacita 2–6 studentů na simulátor, tedy zhruba 15 současně.

Vybavení:

- » 3 pacientské simulátory – Resusci Anne Simulator, SimMan, iStan;
- » dovednostní trenažéry – např. venepunkce,

i.o. přístup, zavádění centrálního katetru, zajištění dýchacích cest vč. tracheostomie, hrudní drenáž, punkce vedená ultrazvukem;

» lékařské přístroje a zařízení – pacientský monitor, ultrazvuk, dávkovač, pumpa, odsávačka, defibrilátor, lůžko pro intenzivní péči, drobné vybavení JIP, k zapojení ventilátor.

Kurzy pro obor všeobecné lékařství:

- » 2. ročník – úlohy v rámci praktik z fyziologie, cca 400 studentů každý semestr;
- » 3. ročník – úlohy v rámci praktika z patofyziologie, cca 300 studentů za semestr.

Volitelné kurzy:

- » 1.–6. ročník – Urgentní medicína na ulici (BLS), dr. Pleskot (KARIM);
- » 3.–6. ročník – Urgentní medicína na příjmu (ALS), dr. Pleskot (KARIM);
- » 3.–6. ročník – Fyziologie v simulacích, dr. Mlček, Mlčková, Kudlička (Fyziologický ústav, III. interna);
- » 6. ročník a dál – Tramua ALS, dr. Burget (I. chirurgie).

Pokud byste se o simulátorové učebně nebo demonstrování rádi dozvěděli více, neváhejte napsat na sim@lf1.cuni.cz.

► jich je pár, určitě stojí za to se o ně snažit. Naše studium nepatří mezi nejsnazší, tak si je snad zasloužíme. Studenti i kantoři.

Získání sebedůvěry

Na fakultě dobře víme, jak velká je disproporce mezi teoretickými znalostmi a praktickými dovednostmi i tíha zodpovědnosti, která dolehne na každého absolventa lékařství. Považujeme za velmi důležitou pomocí studentům získat sebedůvěru, která bude stát na reálných dovednostech. I proto budujeme centrum simulačtorové výuky – učebny napodobující klinické prostředí včetně přítomnosti stresu při řešení kazuistik, zážitky rozpaků a selhání, ale také úspěchu a zvládnutí situace při

opakované expozici. Moc nás těší, že studentům i absolventům kurzů se u nás líbí. Alespoň v to doufáme. Studentům prvních ročníků snad učebna zavoní klinickou medicínou, na kterou jinak čekají skoro do půlky studia. U absolventů zase doufáme, že řešit krizové situace v chráněném a bezpečném prostředí učebny. Na světě je přes tisíc simulačních center a dnes patří mezi standardní vybavení věhlasných lékařských fakult. Jsme rádi, že Jednička mezi ně patří.

Poděkování všem tahounům

Lesk moderní učebny by nic neznamenal bez odborných lektorů či konzultantů. Protože to skoro všichni dělají nad rámec svých

běžných pracovních povinností a většinou bezúplatně, rádi bychom jim alespoň touto cestou poděkovali. Jsou to asistenti a lékaři 1. LF UK a VFN Jaroslav Kudlička, Vladimír Dytrych, Robert Pleskot, Filip Burget, Ondřej Foltán, Petr Baňar, Josef Kraus, Václav Hlaváček, Michal Otáhal, Ondřej Šmíd, Eva Plaňanská a další.

Vybudovat simulačtorové centrum stálo dost práce. Kupodivu se to podařilo i bez euromiliónů, díky laskavosti a obětavosti mnoha lidí, kteří věnovali svůj čas – techniků, stavařů, studentů, administrátorů, kolegů a sponzorů. Vřelý dík patří i profesoru Kittnarovi za obrovskou podporu a nové prostory, které na jeho ústavu pro výuku našel.

Mikuláš Mlček, Fyziologický ústav

Jednička v rytmu rocku a punku!

I letos jsme se přesvědčili, že naší fakultě prostě festácky sluší! Ujistily nás o tom jak davy zdravých chtivých rockerů na Rock for People Europe (R4P) v Plzni, kde jsme byli spolu s plzeňskou LF UK, tak i zvědavých a nebojácných dědek na bejbypankovém festivalu Kefír v areálu zámku Kačina, kam jsme dorazili s Nemocnicí pro medvídky (projekt IFMSA) i „zubní ordinací“.

O tom, že se obě akce vydařily, svědčí také ohlasy některých našich studentů, kteří trpělivě a neúnavně „učili medicínu“ děti i dospělé.

R4P = sex, drogy a KPR

Lukáš Sobota, čerstvý absolvent VL
Letošní festival již s druhou účastí 1. LF se nesl ve vskutku pekelném duchu, kde si však fanoušci rockové muziky našli chvíli a dozvěděli se něco zajímavého o první pomoci, samovyšetření prsu a varlat či návykových látkách. Jsem moc rád, že jsem toho mohl být součástí a doufám v další, podobně vydařené ročníky.

Adam Novotný, KARIM, čerstvý absolvent VL
Letošní R4P byl obohatěn přítomností studentů z LF UK v Plzni, se kterými byla výborná spolupráce nejen při celodenní akci s návštěvníky festivalu, ale i v hodinách nočních, jež patřily té správné rockové náladě. Ve stejném duchu bych rád vyzdvihl výkon kolegů z adiktologie. I přes ubíjející vedro jsme si všichni užívali ostré kytarové rify, které se prořezávaly industriálním výstavištěm v Plzni. Příští ro(c)k na viděnou!

Honza Kvasnička, III. interní klinika, postgraduální student
Opět po roce skvělá příležitost jak být i po ukončení studia v kontaktu s mojí fakultou. Člověk tím pomůže jak Jedničce, tak duševně sobě, protože si zase na chvilku připadá jako student.

Míša Namyslovová, čerstvá absolventka NMGr. Adiktologie
R4P je výborná příležitost prezentovat fakultu, potkat zajímavé lidi a zasvětit veřejnost do toho, co to „ta adiktologie“ vlastně je. Hned bych jela znovu! Sešla se úžasná parta z LF, se kterou se těším na další akce!

Tereza Černíková, studentka NMGr. adiktologie
Nejen, že měl festival skvělou atmosféru, ale byl pro mě, studentku adiktologie, i skvělou zkušeností. Přes interaktivní aplikace, screeningové dotazníky nebo čistě zájem návštěvníků o obor jsem měla možnost navázat rozhovor s řadou lidí a získat zajímavé informace. A to ani nemluvíme o těch, kteří zrovna uvažovali o změně životního stylu ve vztahu k alkoholu či kouření.

Kefír = živá kultura

Anh Vu Ngoc, studentka 3. ročníku VL
Akce se mi líbila, čas s dětmi, které nejvíce bavilo obvazování, utekl velice rychle. Překvapil mě například čtyřletý chlapec, který poznal a latinsky pojmenoval kosti! Následující rok bych se proto festivalu ráda opět zúčastnila.

Gabriela Drtinová, studentka 6. ročníku VL
Snad každé dítě se bojí dostat injekci, ale žádné ji neodmítlo zkusit dát našemu plyšovému medvědovi, občas i několikrát po sobě. Naštěstí má medvěd tuhé kořínky a vydržel bavit děti až do večera. Nikdy bych netušila, kolik je budoucích lékařů v řadách dvouletých pankáčů. Znají fonendoskop a nebojí se ho použít i na starší sourozence.

Petr Šašek, student 3. ročníku ZL
Festival Kefír pro mě byl velmi zajímavou zkušeností. Zábavnou formou – pomocí oblíbeného dráčka Mráčka :) – jsme dětem ukazovali jak správně a proč si vlastně musíme čistit zuby. Zájem byl až překvapující, což mě velmi těšilo.

Děkujeme panu děkanovi za podporu a všem medicínsky i hudebně naladěným studentům za skvělou reprezentaci fakulty. Bylo to legendární! :)
jat

ERASMUS

Ani tak velká zima a tma na tom severu nebyla...

Ke svému studijnímu pobytu v programu Erasmus jsem si chtěla zvolit jeden ze severských států. Nakonec se mně spolu s dalšími dvěma kolegyněmi povedlo dostat se do hlavního města Finska – konkrétně na University of Helsinki. Všechny tři jsme byly v 5. ročníku, kdy vyjíždí nejvíce studentů. Myslím si, že je to dobře, protože člověk už má dostatek znalostí, které může v zahraničí využít, a navíc lze studium skvěle přizpůsobit individuálnímu studijnímu plánu.

Všechny jsme odjízděly na sever na letní semestr – od začátku ledna do konce května. Ano, asi vás napadlo, že do té největší tmy a zimy. S fakultou byla výborná domluva, na výběr jsme měly předměty vyučované v angličtině se skupinou studentů Erasmusu a dále tzv. Clinical Elective, kde jsme si v podstatě mohly zvolit jakýkoli předmět na jakkoli dlouhou dobu.

Nejzajímavější zážitek – operace živého prasete

K našemu studijnímu plánu se nám nejvíce hodila kardiologie (Dyspnea and Chest Pain) a endokrinologie. Oba předměty byly hodně podobné těm našim, probíhaly formou praktických cvičení, seminářů a stáží na odděleních. Vedle kardiologie, plicní a hrudní chirurgie byla nejzajímavějším zážitkem operace živého prasete, které bylo v anestezii připraveno na speciálním operačním sále – vyzkoušely jsme si zavádět hrudní drén a udělat tracheostomii. Výuka byla celkově vedena jinak, než je tomu na naší fakultě. Největší důraz byl kladen opravdu jen na základní onemocnění, se kterými se lékař běžně setkává, např. při stáži z plicního se mluvilo hlavně o pneumonii, CHOPN a astmatu. Cílem bylo, aby si studenti zapamatovali hlavně to, s čím se běžně setkává každý lékař, ať už si vybere jakoukoli specializaci. Stěžejní nebyla patofyziologie onemocnění, ale

spíše klinický obraz pacienta, diagnostika, hodnocení laboratorních výsledků a léčba. Na semináře jsme si často musely připravovat různé práce na daná témata. Odlišný je také způsob zkoušek, které byly písemné – ta z předmětu Dyspnea and Chest Pain trvala 4 hodiny a musím uznat, že jsme ji stihly za tu dobu dopsat jen taktak. Obsahovala především konkrétní anamnézy, které jsme měly vyhodnotit, napsat nejpravděpodobnější diagnózu, diferenciální diagnostiku, vyšetření a léčbu. Dále jsme měly hodnotit EKG, kterému jsme se v průběhu výuky také věnovaly. Výuka předmětů Clinical Elective probíhala na příslušných odděleních. Absolvovaly jsme gynekologii, onkologii a interní medicínu. Pokaždé nám byl přidělen lékař, kterého jsme měly celý den následovat.

Dobře rozmyslete, jaké stáže zvolíte

Celkově považuji Erasmusu za velice přínosný. Nemocnice byla moderně vybavena, lékaři a zdravotní sestry zapisovali vše do elektronického systému, nikoli do papírů, zprávy nahrávali na diktafon a sekretářky je následně přepisovaly. Jediné, co bych doporučila dalším vyjíždějícím studentům, ať si dobře rozmyslí, jaké stáže si na Erasmusu zvolí. Říká se,

že v severských zemích umí všichni mluvit anglicky, bohužel to pravda nebyla. Např. během kardiologie, kdy jsme měly vyšetřovat starší pacienty s infarktem myokardu, jsme vždy potřebovaly učitele, který nám překládal. Proto by bylo možná lepší zvolit si praktičtější obor – např. chirurgii.

Erasmus = příležitost poznat zemi i jiné profese

Je jasné, že na Erasmusu člověk netráví čas jen ve škole – i doma chodíme občas ven a máme nějaké záliby. V naší skupině byli studenti ze všech koutů Evropy, se kterými jsme měly příležitost o víkendech cestovat a účastnit se kulturního života ve Finsku. Skvělé bylo, že jsme se nesetkaly pouze s mediky, ale i se studenty z jiných oborů. Na závěr bych chtěla podotknout, že to chce trochu odvahy někam vyjet. Papírování spojené s Erasmusem na naší fakultě není úplně jednoduché. Nakonec se nám podařilo, díky vstřícnosti vyučujících a vhodně zvolenému studijnímu plánu, neprodlužovat studium. Celkově hodnotíme pobyt velice pozitivně. Ani tak velká zima a tma na tom severu nebyla...

Kristýna Kučerová, 6. ročník VL

HISTORIE

Vladimír Vondráček, psychiatr se smyslem pro humor

„Narodil jsem se v sobotu 23. února 1895 v 5 hodin ráno v Praze tehdy I., č. p. 365, v Perlové ulici 10, ve 4. patře ve velkém šestiokenném rohovém pokoji. Tato událost asi nastala o několik hodin dříve, než se očekávalo, poněvadž babička Tuzarová spala doma, a když přišla zpráva, že u Vondráčků mají kluka, spěchala tak, že v Ovocné ulici povalila opilého, o čemž se v rodině dlouho žertovalo.“

Takto začal své třídní paměti jeden z nejvýznamnějších českých psychiatrů 20. století Vladimír Vondráček (1895–1978), jenž se svým suchým humorem a charakteristickou vizáží zapsal do paměti celých generací českých studentů medicíny. Po studiích medicíny poznamenaných válkou byl od roku 1920 externistou na I. lékařské klinice LF UK, pak asistentem tamtéž a v letech 1922–1923 působil ve Farmakologickém ústavu. Několik let strávil mimo univerzitu, ale záhy se do akademického prostředí vrátil a po studijní cestě do Francie se stal mimořádným profesorem farmakologie. V roce 1948 byl jmenován

mimořádným honorovaným profesorem farmakologie a lékařské psychologie se zpětnou účinností od října 1946. V letech 1957–1970 vedl Psychiatrickou kliniku. Prof. Vondráček byl polyhistor s renesančním rozhledem a obsáhlým vědeckým dílem. Zabýval se lékařskou psychologií a obecnou psychiatrií, přispěl k rozvoji farmakologie, hraničních oblastí vnitřního lékařství, sexuologie, gerontologie, filo-

zofie i dějin lékařství. Z uvedených oblastí publikoval přibližně 250 prací včetně několika monografií. Ojedinelým a neobyčejně čtivě napsaným pohledem na život lékaře ve 20. století jsou výše citované paměti, jež vyšly ve třech svazcích Lékař vzpomíná, Lékař dále vzpomíná a Konec vzpomínání. Vondráček je psal na základě deníkových zápisů, které si vedl celý život. Mezi jeho badatelské priority patří objev glyceru-fosfatázy v mozkové tkáni, ale také řada ojedinelých původních zjištění a pozorování, jako jsou diogenismus, hippofilie či potamofilie. Jednou z jeho zásluh přímo v psychiatrické péči bylo vytvoření otevřeného oddělení na klinice, které mělo stejný režim jako oddělení v jiných oborech. Vondráčkův nástupce ve funkci přednosty, prof. Jan Dobiáš, jej chválil jako pilného, přesného a pečlivého přednášejícího, autora učebnic, vedoucího klinických seminářů a dalších akademických aktivit. Karel Černý, přednosta Ústavu dějin lékařství a cizích jazyků

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Prof. J. Raboch členem Americké psychiatrické asociace

Jako uznání za významný přínos pro obor psychiatrie byl profesor Jiří Raboch, přednosta Psychiatrické kliniky, zvolen za „International Fellow“ v American Psychiatric Association (APA). Od roku 1992 se pravidelně účastnil výročních konferencí této asociace, publikoval v jejích časopisech, byl členem panelu APA pro střední a východní Evropu a mj. spoluorganizátorem bilaterální konference Americké a České psychiatrické společnosti v roce 1992 v Praze, kde společně vytvořili tzv. APA cenu pro české mladé psychiatry. Prof. Raboch byl také tzv. mentorem ve Fogarty International Mental Health Research Training Program a podílel se na školení mladších kolegů během jejich pobytů v USA. Programu, který byl letos ukončen a jenž financovala UC Berkeley, se z ČR zúčastnilo asi 15 mladých odborníků (2 psychiatři z naší kliniky). jat

Prof. J. Daneš členem pracovní skupiny Evropské komise

Přednosta Radiodiagnostické kliniky, profesor Jan Daneš, byl pozván do pracovní skupiny Evropské komise pro tvorbu nových standardů v diagnostice a léčbě nádorů prsu (European Initiative on Breast Cancer). Jejím cílem bude mj. vypracovat novou verzi evropských guidelines pro screening a diagnostiku tohoto onkologického onemocnění. jat

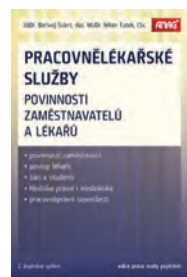
Na významné monografii UK se podílelo 29 autorů z naší fakulty

Jako významná publikace Univerzity Karlovy byla pro rok 2015 oceněna monografie Závislost na tabáku – epidemiologie, prevence a léčba (Adamira, Břeclav, 2013), jejíž hlavní autorkou je docentka Eva Králíková. Kromě ní se na obsahu knihy podílelo 28 autorů z naší fakulty. Jde o první monografii v češtině zabývající se komplexně závislostí na tabáku, do níž přispělo celkem 85 autorů, vesměs významných českých představitelů většiny klinických oborů. Kniha popisuje vznik a průběh tabákové epidemie, související mortalitu a morbiditu, ekonomické souvislosti, účinnou prevenci, ekonomické souvislosti, diagnostiku a především léčbu. fia

KNIŽNÍ NOVINKY

Pracovnílékařské služby 2015 – povinnosti zaměstnavatelů a lékařů

Druhé, doplněné vydání publikace vysvětluje jak uvedenou právní úpravu a její praktické důsledky, tak i pracovnílékařské souvislosti z hlediska příslušných ustanovení zákoníku práce. Autoři popisují jednotlivé druhy

pracovnílékařských prohlídek, další činnosti smluvního lékaře a uvádějí doporučení pro obsah smlouvy zaměstnavatele s poskytovatelem pracovnílékařských služeb, postup při vyžádání a vydání lékařského posudku a jeho důsledky pro pracovnílékařské vztahy zaměstnanců. Dotčená právní úprava se velmi zpřísnila a za její nerespektování hrozí i závažné sankce zaměstnavatelům. Součástí publikace jsou formuláře možných vzorů používaných v oblasti pracovnílékařských služeb, jejichž editovatelnou podobu lze zdarma stáhnout prostřednictvím odkazu uvedeného v knize. Autoři: Bořivoj Šubrt, Milan Tuček
Nakladatel: ANAG
red

JEDNIČKA V MÉDIÍCH

Čeští vědci by mohli přispět k léčbě zhoubných nádorů mozku

ceskenoviny.cz/16. 7. 2015

K výzkumu migrace indoevropských jazyků v době bronzové přispěl vědec z 1. LF UK

Zdravotnictví medicína/3. 8. 2015

Nové technologie v léčbě urologických nemocí

Česká televize/3. 9. 2015

Rozhovor s prof. Jaroslavem Lindnerem

Český rozhlas/8. 9. 2015

Výši odškodnění budou nově posuzovat jmenovaní soudní znalci

zdravotnickyydenik.cz/15. 8. 2015

Elektronické informační zdroje (14)

Knihovna ÚVI 1. LF UK a VFN předplácí elektronické učebnice, které jsou součástí balíčku Elsevier Library. Tyto učebnice jsou určeny převážně pro anglicky hovořící studenty, ale velký zájem byl zaznamenán i z řad českých studentů a některých jejich vyučujících. Texty jsou přístupné po počáteční registraci, kterou můžete provést na našich webových stránkách uvi.lf1.cuni.cz v sekci E-knihy pro výuku. Připraveno je pro vás přibližně 30 titulů od anatomie přes farmakologii až po všeobecné lékařství. V učebnicích je možné texty zvýrazňovat, tvořit si vlastní záložky a psát si i poznámky. Knihy lze dočasně stáhnout do počítače nebo na čtečku. Seznam všech titulů naleznete na našich webových stránkách.

David Horváth, Ústav vědeckých informací

JEDNIČKA BLAHOPŘEJE

k červencovým, srpnovým a zářijovým výročím

prof. MUDr. Janu Štěpánovi, DrSc., z Revmatologické kliniky 1. LF UK a RÚ

prof. MUDr. Pavlu Pařkovi, DrSc., emeritnímu přednostovi III. chirurgické kliniky 1. LF UK a FN v Motole

doc. MUDr. PhDr. Kamilu Kalinovi, CSc., z Kliniky adiktologie 1. LF UK a VFN

doc. MUDr. Robertu Holajovi, CSc., z III. interní kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Ivanu Špičkoví, CSc., z I. interní kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jaroslavu Živnému, DrSc., z Gynekologicko-porodnické kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jiřímu Homolkovi, DrSc., přednostovi I. kliniky tuberkulózy a respiračních nemocí 1. LF UK a VFN a Pneumologické kliniky 1. LF UK a TN

doc. MUDr. Karlu Hynkovi, CSc., z Psychiatrické kliniky 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Františku Perlíkovi, DrSc., emeritnímu přednostovi Farmakologického ústavu 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Evě Havrdové, CSc., z Neurologické kliniky 1. LF UK a VFN

doc. MUDr. Alexandru Pilinovi, CSc., přednostovi Ústavu soudního lékařství 1. LF UK a VFN

prof. MUDr. Vratislavu Rybkovi, DrSc., z Ortopedické kliniky 1. LF UK a FN v Motole

prof. MUDr. Zdeňku Seidlovi, CSc., Radiodiagnostická klinika 1. LF UK a VFN

doc. MUDr. Jiřímu Vachtenheimovi, CSc., z Ústavu lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN

doc. MUDr. Lubomíru Kuklovi, CSc., z Ústavu veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. LF UK

prof. MUDr. Janu Bartoníčkoví, DrSc., přednostovi Kliniky ortopedie 1. LF UK a ÚVN

prof. MUDr. Jiřímu Zemanovi, DrSc., přednostovi Kliniky dětského a dorostového lékařství 1. LF UK a VFN

doc. Ing. Františku Lopotovi, CSc., z Ústavu biofyziky a informatiky 1. LF UK

Jednička
Bulletin 1. Lékařské fakulty UK
Neprodejné, vychází jako dvouměsíčník.

Ročník: 3, číslo: 4/2015
Redakce: Zuzana Burianová, Eva Hejralová, Marie Fialová, Jana Mašková, Michal Španko, Jana Tlapáková, Martin Vejražka
Grafické zpracování: Zuzana Kutíková
Fotografie a ilustrace: archiv 1. LF UK a autorů příspěvků
Své dotazy či náměty můžete poslat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz
ISSN 2336-4181

JEDNIČKA OBJEKTIVEM

Krásné počasí letos soustředění prvků v Dobronicích přálo.

Mezi jinými stánky na Vědeckém jarmarku v Dejvicích byla letos 1. LF v obležení zájemců.

Na dětském festivalu Kefír naši studenti ukázali dětem něco ze své praxe.

Děkan 1. LF předal na tiskové konferenci peněžitý dar neziskové organizaci Loono.

Ruce na prsa za účelem samovyšetření přiložili na Rock for People také muži.

První poprázdňinové Křeslo pro Fausta s profesorem Jiřím Benešem, přednostou Ústavu biofyziky a informatiky 1. LF UK.